

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Kundgörelser.

Hos Herr Johan G. Lange, den äldre, finnes M. Scribes Sanna Christendom, eller utdrag af des Själe-Skatt, i 8vo, inbunden, til salu för 4 Dal. S:mt.

Et parti grått papper, af 50 ris, i Dal. 16 öre S:mt rifet, är til köps, hwarom underrättelse fås där Magasinet tryckes.

Samtelige härvarande Interessenterne i Grönlandsta Compagniet, täckas sammantråda nästkommande Tisdag, eller den 10 November föremiddagen kläcka 10, på Rådhuset i lång-Kammarmaren, at samfält öfverlägga om en och annan omständighet, rörande Compagniet; de utelblifvande få wara nöjde med hwad de närvarande då affluta.

Skulle någon uphittat en Banco Transport-sebel på 1000 Dal. R:mt uti någon bod den 23 eller den 24 sistledne October, den samme täckes anmäla sig emot hederlig wedergållning hos waktmästaren Mostander på lands-Cancelliet, och där underrätta sig om rätte ägaren.

Uf den saltladningen, som ankommet med Skepparen Nof Andersson Wijs ifrån St. Ubes den 29 October, kunna större och mindre partier bekommas, och om priset fås underrättelser hos Herrar Wilson och Hall; äfwen hos Måtlaren Egmond.

Den 10 dennes, och framdeles hwar Tisdag, fortsättas concerterna på wanlig tid och ort. Enlita Alleter kunna fås wid ingången, och bågge slagen på Rådstuga-källaren.

Götheborgska Magasinet.

Lördagen, den 14 November 1761.

Sdegnoso.

Haf den godheten, at hjelpa mig til en stark concert: en orchester af många hundrade stämmor. I hwad sinat? Uter en Murki? Jag är lika nögd: allenast Sdegnoso, eller huru det heter, när man klinkar, och harnas på det långsamma wiset.

Jag tykte, at många roade sig, när min gamle Asser Puttingswant upförde sin murki; och nägre trodde, at Asser borde blifwet nämndeman til at börja med; men denne gången tål jag ej, at någon skrattar. Jag wil hafwa allesamman, som accompagnera, i en sorgelig stälning, och alle ähövarnes hjertan alswarsama. Enst nu, hör på.

Jag arme man! har lidet skepsbrott. Ingen sillebåt har jag, som ej kunnat brukas, när siller gåde til. Ingen Fålhund har skadat mina nät, ej heller hajen åtet min torst. Men jag har ändå lidet skepsbrott. Och det som är värre, jag lårer

hafwa altför många mine likar! Jag har hwarfen at göra med storm eller haf, och ändå lidet skepsbrott! Hwar då? I lusten. I des wida rymder äro många nyttiga, wakra och härliga saker förflugne, förprungne, förstingrade, försvundne.

Hade här waret et Assurance-contoir för landt- och luft-skador; Skulle jag med fullkomliga Skäl och verificationer kunnat wisa en dryg tagen skada i denne höst. Hon består däri, at jag förlorat 200 samnar dize, 400000 tunnor qwarnewatten, 6 tunnor winter-rågsåde, 1 tunna dito larsmessoråg, 400 last gytja til at förbättra flygsanden, en sjerdedel af den såden, som ätgår at göda 30 gåsh, och en tredjedel af dito, som ätgår til dito för 2 andre kreatur.

Men jag märker ingen, som wil klinka med mig, mindre någon, som wil gråta. Det är likwäl en ansenlig skada för en man. Men tänk, huru jämmerligen det skal låta, om flere sjunga hwar på sin ort utur samma ton. Tänk om 5000 hafwa lidet samma skada. Det tör jag likwäl påstå, wara skedd, och kanske 2 resor så många; och när det sker nästan hwar Michelsmessa, så räkna skadan för 20 år: den då ej gråter, har skamlöst oblyga, och jämmerligen torra ögon.

Jag hade alt det ofwanskrifna, och mycket mer i mit hufwud, när såden war inbärgad; men stackar jag! huru tänkte jag icke långt, och kom stackot! min ene dräng affledades i förtid från mig, med någon fördel, den jag gerna unnade honom. En hop lysor wankade för de andre. Michelsmes-

fan

fan kom, och då togo 3 andre drängar affled. Där på fölgde et skadeligt interregnum af 8 dagar och några öfwer dem, Förordningen stadgar; därpå owana med 15 slags hint och sint, och nu skrifwe wi den 24 October.

Jag har ej hunnet mer, än at få samlade utur lusten sumpar af mit förslag til säning af winter-råg. Alt det andra ligger där. Det är en förskräckelig skada, beshinnerligen när man beränker, hwad hela landet lider därigenom, at tjenstefolket flytter i den aldraolägligaste tiden om året.

Det är sant, at et landbruk lider, om aldrig så lite hindrar des drift, hwad årstid det wara må: men så är likwäl åtskillnaden ganska stor. Desutan är mycket olifhet i hushållnings-sättet: den som drifwer sit jordebruk med torpare, eller med tilhjelp af sina barn, han bärgar sig kanske: men den som skal uträtta alt genom drängar, får känna skadan. Det förstår sig, at, om drängar skulle flytta midt i hö- eller sådesbärgningen, wote det ock en swår omständighet; men den wanliga flytnings tiden är ej mycket mindre obehwäm. Höste-bruket, tröstningen och kreaturens oumbärliga gödning hindras, utom de förbättringar, som då med mycket beqwämlighet kunde företagas, såsom plögning och dikning, m. m. Jag skulle tro, at om gödselens utförelse egenteligen hörde til denna samma årstiden, wore det bättre, än det är, då alt utföres så, at hannes tid at brinna träffar nog in med den tiden, då hon ligger wid sådesroten, och gör mer skada än nytta. Med et ord: höste-

tiden är den brådsta och angelägnaste arbets-tiden för et landt-hushåll.

Nog är det wist, at höste-sädet på många ställen är wäl bestälde inom Michelsmessan. Men om det går allestädes an, skal jag ej afgöra. At kunna tråda äfren, är wisseligen fördelagtigt; icke des mindre kan den, som har litet utrymme doch hitta på något, som gör honom äfwen så god tjänst. Här på orten blir wäl ensäde det mesta, och winter-sädet, såsom mer gifwande, än wår-sädet, bör upmuntras. Det wil altså bli nödigt, at äfren östa och wäl genomarbetas, innan winter-säden säs, och detta faller gerna in, ehuru man flyndar sig, då tjänstefolket skal flytta.

Men mit recitative har waret förlängt, och jag måste försöka, at nu spela piano, ja pin piano. Jag underställer dem, som förstå mer i denna saken, om icke tjänstehjens-stadgan kunde i denna puncten nödfortteligen förbättras.

Frågan blefwe då, på hwad årstid tjänstehjens skulle flytta, så at det båtade dem och hela landet? Här jag i min enfaldighet säga, hwad jag tycker; så wore Nyårs-dagen sielsfriswen at börja jämwäl et tjenste-år. Wåra olika år hafwa sina beswärligheter, och det skulle glädja mig, om intet slags år börjades wid Michaelis tiden. Men är det wäl ändå oumbärligt. En bonde kan icke gerna tilltråda et hemmansbruk om Nyår, en Prest enka kan ej heller wäl flytta wid den tiden. Men drängar och pigor kunna flytta då; ty nu är det hwär man kommer; den gamle hus-bonden kan säga

sägna sit folk til affted, och den nye kan taga wäl emot dem; deras frihets dagar kunna nyttas i från sjerde dag Jul och til Knut. När han förer Julen ut, kan han föra tjänstefolket in. Då lär dräng eller piga, at känna bostap och kreaturen, som nu äro hemma, och födras i sina stall. Då kunna de bli huswane med kosten, och den längtan, som elses gör dem håglösa, är nästan förbi, innan de för allwar taga til några sysslor. Bekantskapen med husbonde och matmoder, barn och medtjenare, ja de närmaste grannar, börjas med en tjuflighet, som väcker et stycke fram på året; och ingen husbonde är förlägen i eu tid, då han tarfwar mesta hjälpen.

Jag ser icke, at någon kan lida wid denna ändringen; men den almänna nyttan är mångfaldig. Jag kan räkna fjorton fulla dagswerk och därtöfwer, som i den angelägnaste tiden sparas för hwär och en flyttande dräng eller piga. Ty wid afftedstagandet gå någre dagar åt; därpå följer frihets weckan, och bäre sig åt, huru man wil, så måste tjänstefolket leka främmande någre dagar, sedan de kommet i tjensten; och hwad kan man icke uträtta på fjorton dagar i en så nyttig arbets tid!

Men lika mycket: jag behöfwer ej klinka för alle; skulle och icke kommet fram med denna forger-tonen, om jag ej trodde, at det wore en olägenhet, som både förtjente en Economist anmärkning, och kunde lärteligen hjälpas.

Imidlertid får jag wäl i behagelig tid samla mine

mine små stumpar af wraket, och wara färdig med både dem och mer et annat år, beshynnerligen, om wåre tjenesthjous-wårsware påminnas med eftertryck om sin pligt efter Guds bud, och i stället för at tubba, förmana folket, at de bliwa och göra hmad de äro pligtige.

Jag hoppas, at ingen finner något i denna musiquen, som twårar: hoppas ock, at ingen tager illa up, at jag gjort en påminnelse, som behöfwes. Nu slutas med en choro:

Gif alltem nåd och goda råd, som stola land regera! x.

A. 3 . . .

O D E,

A D

VIRUM REVERENDISSIMUM,
DOMINUM
ERICUM LAMBERG,
THEOL. DOCT. ET EPISC. GOTHOB.

C U M

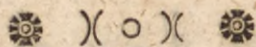
VIRGINEM DUCERET,
ANNAM HELENAM
TROILIAM,
SAMUELE NATAM,
FORMA, GENEHE, MORIBUS PRÆSIGNEM,
IDQUE HOLMIÆ DIE XVII NOVEMB. ANN. MDCCLXI.

Stat

Stat sententia per vetus,
Sensu crebra novo: nempe Vir unius
Uxor sit Episcopus.
Non orbi satis est, & sibi, vivere.
Debentur Patrum Viri,
Cives, Agricola, Presbyteri, Duces.
Exsecrabilis nihil
Romani docuit Curia Principis,
Mystrarum viduo toro.
Nusquam fœda magis prodiit hæresis;
Nusquam perniciosior
Castratum macies corripuit gregem.
Nequidquam sapiens homo est,
Cæcus perpetuo quem puer oderit.
Sat sprevisse Cupidinis
Turbatas acies telaque perdit.
Cordi si tamen est amor,
Qui finxit parili pectora de luto:
Si suspiria seculi,
Si præcox amor, & non profugum nefas,
Terrarum excidium cavent:
Defensoris eget sanctus Hymenæi.
Conjux terminus est boni:
Et nondum ulla Tua est, Optime Flaminum.
Prælusit titulus toro,
Et tædæ capitis promeritum decus;
Nec sublimis abest honos.
Uxor sola deest; Uxor amabilis
Exæquat Superis Marem:
Hic vitæ Sociam postulat, hic dies.
Fato non sine publico,
Exempli traheret gloria Clericos,

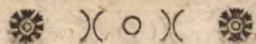
3 4

O Præ-

O Præful, nisi cælibis
 Sectæ projeceres aut onus, aut notam.
 Uxor suave malum mala est:
 Cælo pulcra beat, si proba scilicet:
 Dives tollit humo Virum;
 Et summum accelerat, si qua pia est, bonum.
 Hæc svasoria cœperat,
 Aures cum sonitus ludit amabilis.
 Colles ANNAM HELENAM sonant,
 ANNAM prata vocant, ANNAM iterant aqua:
Agnum Monticolam nemus;
 Agnum, sed Stygius Quem metuit Lupus.
 Nullo nunc opus Oedipo:
 Præful Noster amat. Sala binominis
 Cantat gaudia Virginis,
 Et dictum thalamis Nor celebrat diem.
 Magni Pontificis gentis,
 Virgo, Quam decorat frons Helenæ, pudor
 Hannæ, Filia nubilis,
 Nostro, si qua fides, nubit Episcopo.
 Hæc, Hebe velut altera,
 Præsignis facie, moribus & loco,
 Dotatissima quot bonis!
 Nostro, ne dubita, nubit Apollini.
 Fortunata ter & quater,
 Nuptum Palladio Quæ data Vindici,
 Cælestis Sapientiæ
 Ignes ætherea Qui tulit e domo,
 Flammas, ecce, novas alit,
 Prudenti superans arte Promethea,
 Summi Præfulis e domo
 Raptis igniculis. Macte face optima,

LAM-

LAMBERG! hæc Gothoburgicis
 Ut Sala invideat dona Penatibus.
 Pandoram Tibi gratulor,
 Uxori similem non Epimethei.
 Fortunate ter & magis,
 Quam qui Patricia Virgine jungitur!
 Sic Te pulcher Hymen amet,
 Et cedat rigida vis hiemis toro:
 jam pridem mihi debitum
 Reddas, & placita cum Pare, Præfulem.
 Salve, Sponse, ter & quater!
 Cum Sponsaque vale, vive, vige Tua!
 Par faustum ter & amplius!
 Vox est una hodie: Vivite! Vivite!

Swad Nytt i Staden?

Korta Stads-nyheter.

Göteborgske Wexelcoursen.

Onsdagen, den 11 November.

London	-	-	71 $\frac{3}{4}$	-	-	Dal. R:mt.
Amsterdam	-	-	67 $\frac{1}{2}$	vanlig	uso	M: f R:mt.
Hamburg	-	-	71 $\frac{1}{2}$	-	-	M: f R:mt.

Ankomne åro Skepparne Anders Elase ifrån
 Simelil med mursten och stenkof, Stebelt Upfen
 335 ifrån

från Harlingen med tafpannor och mursten, Thomas Driber från Newcastle med stenkol, Doote Jacobs ifrån Amsterdam med barlast, och David Ewline från Exail med potatoes.

Utgångna äro Skepparne Peter Steinfon til Camphier, Hindrich Simelius til Usabon, Leonhard Clinfert til Ostende, med Ostindiskt gods, Olof Kamström, Thomas Mein Hollander och Heunis Janles til Hamburg med sill, Börje Lundström til London, och Matthias Rippen til Newcastle med järn, Robert Tod til Skottland, och John Cockle til Vermouth med järn och bräder, Jörgen Laurentius Lundgrön til Hamburg, och A. Lidberg til Bremen med sill och Ostindiskt gods, Nils Andersson til Camphier med järn, bräder och Ostindiskt gods.

Helsingör. Den 2 Novemb. gingo härigenom Jacob Heitman ifrån London til Stralsund med barlast. Den 3. Johan Edmundson ifrån Uddevalla til Westervik med sill, Peter Hultstedt ifrån Marstrand til Riga med biro, och Johan Greig ifrån Porto til Stockholm med salt. Den 4. Johan Hindrich Bete ifrån Wollgast til Hamburg med skåpver.

Små Kyrko-tidningar.

Följande befordringar hafwa nyligen sedt här i Sti ter. Commministern i Swensjunga, Herr Magister Petrus Wetterberg, är blifwen Kyrkoherde därstädes. Adjuncten på Tjörn, Herr Lars Andersson,

dersten, Commminister i samma församling; och Adjuncten i Huneblad, Herr Anders Draggstedt, Commminister i Vällebygd.

I Swenska församlingen äro ifrån den 5 til den 12 dennes födde 2 Gosse- och 1 Flickobarn: Döde Gillesbådet Dubbe af feber, Vätemannen Pehr Paulson af håll och stång, Wagnmakare-gejaltlen Eric Friberg af slag, Joudelier-lärgossen Bengt Wall död af hetta feber, Pigan Sina Holm af feber, 1 Gossebarn af slag, och 1 Flickobarn af hosta.

I Tyska församlingen födde 2 barn. I Kronhus-församlingen födde 3 barn: Wigde Soldaten Johan Fredrich Becker och Pigan Helena Zöfberg; Döde 3 barn af trosten och slag.

Små Lärda Nyheter.

Trenne lyckönskningar hafwa nyligen utkommet i Stockholm och Upsala, hwarmed Herrar Lstgöthar upväktat sin nye Biskop, Herr Doctor Petrus Silenius. Jag wil inrycka en Stroffe, eller några rader, ur hwardera. Celaton, eller Herr Magister Nyren, uttåter sig på et ställe så:

Bort ägg ifrån vårt farabus!
Bort den, mot billigheten strekar,
Och ej från måder skitjer lus,
Men efter starr i wapling letar!

Philemon har sin Konungs nåd;
Philemon * älskas utaf Ständer;
Ty lemnas skafwen i hans händer
Af Kongen och af Rikets Råd.

På tite!bladet står et minnespråk ur Virgilii femte Ecloga mot slutet: At tu sume pedum; hvilket fattar i sig sammanhang, innehåller en liden satire, mot jag wet icke hwem. Aminstone finnes ingen Antigenes igen i någon af de föreslagne Herrar, ehuru man tillägger alle 3 med största billighet den characteren: Et erat tum dignus amari.

Herr Magister Dufz yrar sig bland annat således:

Du är den Man, som Himlen skänker,
At fylla up vårt Zions hopp.
Du ger des wälgång önskat lopp.
Din hela wandel wärdigt blänker
Af nit för Stift och Fosterland.
Wi den med frögd of nu påminne;
Då wi wår lycka lemnad finne
I en så mild och wärdig hand.

Herr Magister Hultshin beskriswer en hop troll och spöken, som möta en Biskop i sin ämbete.

Tramite nam pestes varia grassantur eodem:
Subque boni specie crimina sæpe latent.
Ambitio invehitur gressus molita superbos:
Invidia anguineas post venit hirta comas.

Passu

* Det är Biskop Filenius.

Passu tendit opum tecto male sana cupido,
Atque cavas præfert semper avara manus.
Audaci sequitur largitio splendida vultu,
Rumpere per cunctas atque parata vias.
Inter sæpe strepunt incerti utcunque susurri,
Quorum verba atro singula felle madent.
Et studium partis turbam supereminet omnem,
Captum oculis præter se videt atque nihil.
Mox agmen claudit disrupta injuria vestes,
Corde premens iras, humida tota genas.

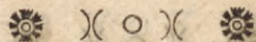
Wid dessa många Atque wil jag erinra, at det ordet näppligen fins uti Ovidius, om icke sednare skafwelsen afbyggas: desutan står det alltid i sit rum, otwunget, och i början af meningen.

På Smetii wågnar påminnes, at näst in til sista skafwelsen i Diocesis ogörligen blir kort, emedan hon är lång i grundspråket.

Saga.

En Givig, som i några dagar
I ödemarken wisse gådt,
Och ingen ting at äta fädt,
Sin nöd med heta tårar klagar.
Af wannagt han wil swimma ner,
När himten röd af Gubbens öde,
Som Fulla läggas bland de döde,
En stekter Sparf åt honom ger.

Wår

Wår Girigbuk förhynen prisar,
 Och uti glädjen ropar til,
 Men när han steken äta wil,
 En fåring sig för honom wisar.
 Hon honom på det öma tar,
 Hon lofwar guld, från rika stranden,
 För Sparfwen, som han höll i handen,
 Och skatten fram i ljuset drar.

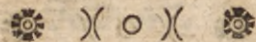
Wid denna syn, wår Harpar glömdes,
 Ut lifwet hängt på en tråd,
 Han stänkte bort sit willebråd,
 Men strax sin galenskap fördömde.
 Ty knapt war Sparfwen gifwen bort,
 När kärngen ut hans åsyn swimmer.
 För tunnor guld han stenar finner,
 Och dör af hunger innan kort.

Wår Girigbuk ej ensam blifwer,
 Som handlat har på detta sätt.
 En däre sin förstfödslovätt
 Med bätre smak til spillo gifwer.
 En annan för sit wundna arf,
 Sig til en mager titel byter,
 När uppehålle honom tryter.
 Så ster i alla tidehwarf.

EPIGR. LXXX.

Optimus, ecce, Pater lapsis patefecit alumnis,
 Sæpe voluntatem consiliumqve suum:
 Adæ nempe, Noæ Christique diebus ademti.
 Nec satis; et vates instruit ore suos.

Non

Non audita refert insani somnia Regis
 Chaldæis Daniel doctior ille Magis.
 Hosti fata canit peregrinus prospera Vates:
 Munera non illum, non movet ullus honos.
 Adspice Josephum: Dux et captivus eodem,
 Quo cecinit Vates Regia visa, die.
 Ad pice, quæ Moses, mundi plaudente theatro,
 Fecerit, et multis, prodigiosa, locis.
 Utque secuturi possent ea scire nepotes,
 Continet Augustus, quæ cecinere, liber.
 Quid loqvar eventu prælagia teste probata?
 Scitaque portentis constabilita novis?
 Aut in conspectu quæ fecerit orbis Elias?
 Virgine vel nati facta benigna Dei?
 Quem non illa movet tantarum gloria rerum,
 Ejurasse Dei vimque metumque reor.

Rundgörelser.

Almånheten läver hafwa sig bekant, at Skeppet
 Fiskaren, som gjort årtilliga reor på Grönland,
 i år blifwet förolyckat; hwarföre deltagarne i Grön-
 landska Bolaget den 10 dennes sammanträdde, at
 öfwerse Capitalet, och betala skadeståndet. Nu
 påminnas samtelige lottägare, at til början af De-
 cember månad inlemna hos Herrar Nicolas och
 Harder Matsen deras innehafwande lotsedlar, för
 at undsä behörig utdelning; och detta tils widare,
 då det mindre Skeppet, med dess flet och öfriga
 effecter, kan i pengar särwandlas, och wänteliga
 præmier warda clarerade.

Fru

Fru Commerce-Rådinnan Lagerström har 2
boder at uthyra.

Kyrkoherdens, Herr Magister Peter Arfwid-
sons, Prädikan, hållen på 7 Söndagen efter Trini-
tatis, är nyligen af trycket utkommen, hos Kongl.
Gymn. Boktryckaren Smitt.

De inropade böcker på aucionen, efter afledne
Slots-Pastoren Lindwall, kunna nästkommande
Måndag inellan 8 och 9 före samt 1 och 2 efter
middagen inlösas och afhentas.

En ärlig man har någorstädes lemnat en röd
och hwit rutig nåsduk: den som den blifwet war-
se, kan så weta ägaren, där Magasinet utgifwes.

För en ärlig man är en stånglykta kommen i
förgåtenhet, gjord efter Skånska wiset, med horn-
rutor och beslag af messing. Om lyktan och
ägaren wore wäl mycket at säga; nog för denna
gången, at den förra blifwet uteswerverad at lagas,
men aldrig återhemtab; och at den sednare med
ostridiga skäl återbegår sin meuble, sedan wösketi-
den gådt in för allwar.

Hof-musicus, Herr Weström, är sinnad, at
på måndag kläckan 5 efter middagen, upföra flera
solo-sonater, midt emot Auctions-kammaren. Till
slut får man höra et violin-capricio. Billeter
fås på Rådhus-källaren, och wid ingången, mot
2 Daler Smitt; och man försäkrar sig med skäl
om det Götheborgska almånnas sammankomst, hells
Herr Weström fort efter reser utomlands.

Götheborgska Magasinet.

Lördagen, den 21 November 1761.

Tänkar om det tusendåriga Riket.

Jag märker med glädje, at Magasinet lemnar
rum at Theologiska saker. Naturens bok och
Skriften förlitas wäl med hwar annan, och då
denna gifwer oss anledning, at hushålla wäl med
det andeliga, sprider hon sina strålar til den förra,
och gifwer oss uplysning, at hushålla wäl med det
leflamliga.

Någras mening är, at det tusende åriga Riket,
om hwilket Johannes talar Uppenb. B. 20: 4, 6.
börjades wid reformationen, och fölgagteligen at wi
lefwä i så fålla tider; jag wet ej hwad som bragt
en och annan på den tanken: för 15 eller 16 år skul-
le jag sagt, at människo-fruktan waret därtill wäl-
lande; men nu är det ej så farligt; och man döpes
ej med namn af Chiliast, om man hoppas bättre
tider. Förlåt, at en Orthodox högdragenhet,
lämre hånelsen at wrida alla Propheetier in på vår tid,
ej förmår mig, at underskrifwa andras mening, och
A a som